

ỨNG DỤNG NUÔI CẤY MÔ ĐỂ BẢO TỒN LOÀI LAN KIM ĐIỆP

Các nhà nghiên cứu thuộc Đại học Huế đã ứng dụng công nghệ nuôi cấy mô (in vitro) để tăng hệ số nhân giống từ quả lan Kim Điệp, có thể tạo ra từ vài nghìn đến 1 triệu cây con.

Thành công trong việc tăng hệ số nhân giống loài lan Kim Điệp đang có nguy cơ tuyệt chủng đã góp phần quan trọng bảo tồn nguồn gene của loài lan quý hiếm này; đồng thời, tạo ra nguồn nguyên liệu quan trọng ban đầu cho quá trình sản xuất hoa lan Kim Điệp góp phần phát triển kinh tế. Quy trình được bắt đầu thực hiện khi quả lan Kim Điệp ba tháng tuổi thu hái từ cây tự nhiên, rồi ngâm vào nước xà phòng loãng và rửa kỹ dưới dòng nước chảy. Khử trùng quả lan bằng cồn 70% trong hai phút và rửa lại năm lần bằng nước cất vô trùng. Lan kim điệp Trong vòng hai tuần đầu, hạt lan được nuôi cấy mô sẽ chuyển sang màu nâu vàng và bắt đầu trương lên. Từ ba đến bốn tuần tiếp theo, hạt lan tiếp tục trương to và đâm chồi, sau khi được nuôi cấy trong môi trường có nồng độ chất kích thích sinh trưởng vừa phải. Sau đó, chồi được tách riêng rẽ và cấy trong môi trường để tạo rễ. Đến khi cây con tái sinh hoàn chỉnh, cao từ 3cm đến 4,5cm và có từ hai đến năm rễ thì được chuyển từ phòng nuôi cấy ra ngoài môi trường tự nhiên có đủ điều kiện để cây thích nghi dần. Và khi chuyển cây con ra khỏi bình nuôi cấy cần rửa sạch môi trường, cắt ngắn rễ và nhúng vào dung dịch sát khuẩn. Cây con cần được trồng trên giá thể rêu nước và dương xỉ, che ánh sáng khoảng 50% và tưới nước phun sương. Hai tuần sau đó, cây con sẽ bắt đầu hình thành rễ mới và hình thành lá sau ba tuần tuổi. Ở vườn ươm ngoài tự nhiên, tỷ lệ cây lan Kim Điệp giống sống đạt đến gần 91%. Theo các nhà nghiên cứu, Kim Điệp là loài lan rừng phân bố chủ yếu ở vùng Tây Nguyên của Việt Nam. Lan Kim Điệp có hoa lớn, màu vàng tươi. Tuy nhiên, lan Kim Điệp đang thuộc nhóm nguy cấp và đứng trước nguy cơ tuyệt chủng. Nguyên nhân là do hạt lan Kim Điệp phát triển rất kém ngay cả khi đã chín. Đồng thời, hạt lại phụ thuộc vào sự nhiễm nấm và phụ thuộc hoàn toàn vào điều kiện tự nhiên để nảy mầm. Mặt khác, lan Kim Điệp rất quý hiếm, nên người dân đã khai thác quá mức, cùng với diện tích rừng ngày càng bị thu hẹp... đã làm cho nguồn gene loài lan này ngày càng cạn kiệt.

T h e o V i e t n a m +